

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
Építészmérnöki Kar

Előterjesztő neve és beosztása:

Alföldi György DLA dékán,

Szervezeti egység:

Építészmérnöki Kar

ELŐTERJESZTÉS

a Kari Tanács 2019. március 27-i ülésére

Az előterjesztés címe:

Javaslat a Kari Jövőről – Építészmérnöki Kar 2020 (2. döntés)

2. forduló javaslatainak elfogadására

Az előterjesztést véleményezte/véleményezi:

Tanszékvezetői Értekezlet

Oktatási Bizottság

Gazdasági Bizottság

Építészmérnöki osztatlan mesterképzési szak szakbizottsága

Építészmérnöki alapképzési szak szakbizottsága

Építész mesterképzési szak szakbizottsága

Csonka Pál Doktori Iskola és Építőművészeti Doktori Iskola vezetői

Budapest, 2019. január 31.

I.

Az előterjesztés tartalma

A) AZ ELŐTERJESZTÉS SZAKMAI INDOKAI, ELŐZMÉNYEI, SAJÁTOSSÁGAI

Előzmények

A Kari Tanács 2018. október 31-i ülésén „A Jövő Építészkar – ÉPKAR 2020” stratégiai tervezési munkafolyamatban megszületett az első döntés a kar missziójáról és a stratégia elveiről. Ennek a lépéssornak a célja, hogy a 2020-2030 közötti időszakra lefektessük azt a keretrendszert, mely egyértelmű iránymutatást nyújt a BME Építésztechnológiai Kar számára mind a nagy léptékű, mind az apró döntések meghozatalakor. A stratégiai tervezés folyamata 2018. május végén indult el. Négy forduló alakult ki, mindegyiknek más a fókusza, más a gondolkodási mélysége. A tervezés, a gondolkodás a „nagy kép” (big picture) felől közelít a részletek felé.

Az **első fordulóban** döntöttünk az egész kar számára fontos misszióról, vízióról és stratégiai elvekről. A **második fordulóban** – 2018.12.17 - 2019.03.20 között – a stratégiák egyes kiemelt, meghatározó elemeinek a kidolgozása folyt.

A **harmadik fordulóban** az addig elvégzett munka alapján letűzött irányjelzők – misszió, elvek, kiemelt témák - alapján alakítjuk ki közösen a tanterv egészének kereteit 2019.04.01. - 2019.05.22. között. A **negyedik fordulóban** a kari munkaszervezeteké, a tanszékeké a feladat, hogy a részletes munkarendeket, tanterveket, tantárgyakat kialakítsák 2019.06.01. - 2019.09.25. között. Az elkészült munka alapján 2019 októberében hirdetjük meg a 2020-2021-es tanév új oktatási rendjét.

2020 szeptemberében indul el minden évfolyamon és minden képzési formában az új tanterv alapján a képzés. Természetesen 2019. október és 2020. szeptember 1-e között még rengeteg feladatunk lesz. A velünk együtt dolgozó hallgatók átállítását kell biztosítanunk személyes egyeztetésekkel, személyre szabott megoldásokkal. Emellett meg kell teremtenünk a szükséges gazdasági szabályozókat, a hallgatói kimeneti mérések és az oktatói teljesítménymérések, visszajelzések intézményesítését, az inspiratív fizikai környezetet, a digitális munkakörnyezet hiányzó elemeit. A felépített teljesítménymérési eszközökből, a kialakított együttműködési fórumoktól, a külső környezetünkből érkező **visszajelzéseket állandóan elemezzük**, hogy a szükséges pontosításokat elvégezve **folyamatosan javítsuk teljesítményünket és jövőképességünket.**

A második forduló ügymenet

A munkacsoportok (Értékeink, Alkotás/Oktatás/Kutatás, Szervezet, Gazdaság, Teljesítménymérés, Oktatásmódszertan) december 17-én kezdték meg a munkát, melyről 2019. január 24-én számoltak be először egymásnak, a tanszékvezetőknek és a

szakbizottságok külső tagjainak, majd az itt kapott visszajelzéseket beépítve 2019. február 20-án adták le az előterjesztés-tervezetüket.

Előzetes elvárás volt a munkacsoportok felé, hogy a megadott témát mélységében ismerjék meg, majd reagálva az előzetes kérdésekre, egy rövid összefoglalót készítsenek és a Kar közössége felé tegyenek le olyan döntési javaslatokat, melyek elfogadása megalapozott mérföldköveket jelentenek a kar megújulásában.

B) AZ ELŐTERJESZTÉS FŐ CÉLKITŰZÉSEI

Az előterjesztés célja olyan irányelvek megfogalmazása és döntések meghozatala, melyek meghatározzák az Építészmérnöki Kar megújulásának sarokpontjait, irányát.

A második forduló döntési javaslatai

A munkacsoportok komoly munkát végeztek, a megadott témákat önmagukban igyekeztek vizsgálni, de a témák összetettsége miatt sokszor nem tudtak a képzés egészének összefüggéseitől eltekinteni és holisztikus javaslatokat is tettek. A kari vezetés a munkacsoportok javaslatait elemezve az azokban megjelenő átfedéseket is vizsgálva alakította ki saját javaslatait. A döntési javaslatokban – bár valamennyi munkacsoport javaslat nagyon hasznos volt – nem jelenik meg mindegyik a végső döntési javaslatok között.

Az Értékeink munkacsoport alaposan és több szempontból vizsgálta meg a felvetett kérdéseket. A munkacsoport megerősítette az első fordulóban már elfogadott kari stratégiai elveket, de felvetette, hogy az értékek összehasonlíthatóságának alapproblémája az egyes szakterületek eltérő lehetősége a kvalitatív vagy kvantitatív mérésre.

1 döntési javaslat / Kari szervezet

A kar szervezeti felépítésének kérdése az egyik legfontosabb döntés. A kar jelenleg szervezeti és döntési felelősség szempontjából (1) kari központi egységre (dékáni hivatal) és (2) 9+2 tanszékre – tanszékekhez tartozó laboratóriumokra – tagozódik. Ez a tanszéki felépítés a kar egyik legfontosabb hagyománya, az itt dolgozó kollégák egyik fő identitásának meghatározója. A tanszékek jelenleg diszciplináris keretek közt, a BME 10/5/1-es szabályára és a TVSZ-ben megfogalmazott tanszéki tantárgy meghirdetési kötelezettségre épülnek.

A karnak, mint szervezetnek az oktatás mellett, a kutatás/alkotás, projektek/pályázatok menedzselése, az anyagi erőforrások megszerzése és szétosztása, a kar munkatársi állományának megtartása/fejlesztése és a fizikai környezetének menedzselése a feladata, ezek elvégzése/felelőssége két szinten történik.

Az Építészmérnöki Kar tanszékeinek jelenleg az egyetemi átlaghoz viszonyítva mindenképpen, de a működési/hatékonysági és sérülékenységi szempontokat is figyelembe véve túlzottan kicsi a létszáma (teljes állásra számolva, a tartósan távol lévőkkel (pl. GYED-en) 130 fő,

átlagosan 12 fő, 4,5 és 18,5 között szóródva). Ezek a létszámok nem teszik lehetővé a hatékony munkaszervezést, vagy a kar jövője szempontjából egyre nagyobb igényként megjelenő interdiszciplináris kutatás/alkotás, projekt/pályázat szervezési esélyeket.

Hosszútávon ez a munkamegosztás akadályozni fogja a kar makro körülményekhez történő alkalmazkodási esélyeit, a hatékony ütőképes kutatási/pályázati/projekt kapacitások kialakulását, a külső feltételeknek is megfelelő fizetések és körülmények kialakulásának lehetőségét. Több munkacsoport is felvetette a változtatási igényt, a jelenlegi rendszer működési anomáliáit.

A Szervezet munkacsoport alaposan és több előrelépési lehetőséget is felvillantva elemezte ezt a kérdést. A viták során a két alternatív döntési változat közül a második (1/B) megoldással kapcsolatban komoly viták alakultak ki, több pontjában jövőt alakító lehetősége vetődtek fel, azonban az ezekhez kapcsolódó döntés hosszabb előkészítést igényel. Ennek eredményeképpen a következő döntési javaslat kristályosodott ki:

1/ A A Kar őrizze meg a tanszéki struktúrára épülő munkaszervezési modelljét. Ebben a tanszékek megtartják szerepüket és felelősségüket az oktatás, a kutatás/alkotás, a projektek/pályázatok menedzselése, az anyagi erőforrások megszerzése és szétosztása, a kar munkatársi állományának megtartása/fejlesztése és a fizikai környezetének menedzselése területén, de a működtetés és közös ügyek képviselete mellett előre egyeztetett, kötelező módon hozzájárulnak a kari közös kapacitás fejlesztéséhez, a kar feladataihoz és stratégiai céljainak eléréséhez is. A Kari Vezetés részletesen vizsgálja meg egy tudásközpont létrehozásának feltételeit, és elemezze a forrásbevonást ösztönző, értékgazdálkodást szolgáló megoldásokat. Ennek eredményéről még a következő félévben számoljon be a Kari Tanácsnak.

2 döntési javaslat / Kiválóság

A Kar stratégiájában döntött arról, hogy a hallgatói létszámok lehetővé teszik a kisebb/hatékonyabb/téma/érdeklődés specifikus csoportokban való oktatás bevezetését. A kar saját utánpótlásának és az ország épített környezetének fejlesztése érdekében témákban és eredményekben kiemelkedő oktatói/kutatói/hallgatói csoportokat kíván létrehozni és az oktatásba beilleszteni. A kar és a doktori iskolák ezért közösen dolgozzák ennek módját és feltételeit. Az Alkotás/Oktatás/Kutatás munkacsoport anyagában lehet erről többet olvasni.

A döntési javaslat:

2/ A Kar vezetése a doktori iskolákkal közösen dolgozza ki a képzéseinkhez illeszkedő tématerületenkénti hallgatói kiválósági program működési elvét és megvalósíthatóságának részleteit.

3, # 4 döntési javaslatok / Kari egyensúlyos teherviselés

A kar úgy alakította ki és fogadta el a jövő stratégiáját, hogy növelni tudja teljesítményét. Ezekre az elfogadott elvekre és kialakításra kerülő szakmai szempontokra tekintettel kell döntenie a jövő oktatási rendszeréről, annak részleteiről. A kar szervezetei (tanszékei) erősen összefüggnek, munkájuk egymásra épül, mind oktatási, mind gazdálkodási szempontból. A kar és a tanszékek is fokozzák (fokozni akarják) a teljesítményüket, állami támogatás mellé erőforrásokat gyűjtenek annak érdekében, hogy meg tudják tartani versenyképességüket, munkatársaikat. Ezek a tevékenységek eltérő lehetőségekkel és intenzitással érintik az egyes tanszékeket, munkatársakat, de a kar minden munkatársát érintik ("közös legelők elve").

A kari bevételeink között az állami normatív és céltámogatások illetve oktatási bevételek dominálnak (közel 90%), ezek egyensúlyos elosztása a kar egyik legfontosabb feladata. A megújulás során olyan dinamikus elosztási folyamatot kell építenünk, amely rugalmasan tudja követni és elősegíteni a tanszéki és egyéni teljesítmények elismerését inspiratív, növekedésre serkentő hatása legyen. A folyamatban valós önköltségen alapuló számítások mutassák be, hogy a megújuló tanterv (tantárgy struktúra) finanszírozható és igazságos ("közös legelők elve"). A Gazdaság munkacsoport anyagában lehet többet erről olvasni.

A két döntési javaslat:

3/ A kialakítandó tanterveket (kétciklusú és osztatlan, angol és magyar nyelvű egyaránt) a szakmaiság és a korszerűség határozza meg, valamint feleljenek meg a gazdasági egyensúly feltételeinek.

4/ Kari felelősség az egyes szervezeti egységek bevonásával, azok kapacitásainak és feladatainak megállapítása, ezek folyamatos megújulását, hatékonyságát és fejlődését szolgáló elosztási rendszer kialakítása, monitorozása, és szükség esetén a beavatkozások megtétele. A tanszékek felelőssége a fenntartható működésre való törekvés a saját kereteiken belül.

5, #6 döntési javaslatok / Oktatói teljesítmény, hallgatói kimenet

Az Teljesítménymérés munkacsoport anyaga a feltett kérdések mentén megkezdte az azonosítását, a Kar, mint szervezet szempontjából hasznos, elkülöníthető munkatársi fejlődési és teljesítmény elismerés lépéseinek kidolgozását. Felvetésre került, hogy egy ilyen folyamatba szükséges lenne külső szakmai auditorok bevonása.

A munkacsoport feladata lenne a következő fordulóban az egyes munkatársi életpálya modellek mérőszám rendszerének kidolgozása és a folyamat kidolgozása a bevonásra kerülő auditorokkal.

Emellett a munkacsoport felvetette, hogy egy másik munkacsoport legyen megbízva speciálisan a hallgatói kimenet mérés/alumni folyamatok kidolgozásával.

A két döntési javaslat:

5/ A Kar felkér egy munkacsoportot, hogy dolgozza ki a karunk számára fontos egyes tevékenységek – például: alkotás, kutatás, oktatás, kari pályázatokkal és projektekkel kapcsolatos tevékenységek, kari közös feladatok – teljesítménymérésének rendszerét és szükség szerint vonjon be külső szakmai szakértőt annak érdekében, hogy a mérési folyamatot a kar be tudja indítani 2019-ben.

6/ A Kar felkér egy munkacsoportot a hallgatói kimenet méréssel és a kari alumni kapcsolatok gondozásával kapcsolatos folyamatok kidolgozására annak érdekében, hogy ezeket a kar be tudja indítani 2019-ben.

7 - # 12 döntési javaslatok / Oktatásmódszertani döntési javaslatok

A Kar egyik legfőbb célkitűzése oktatásunk modernizálása, melynek első lépése az oktatók egymás felé nyitása, a közös munkára történő hajlandóság elősegítése. Képzéseinket módszertani szempontból két nagyobb részre lehet osztani: (1) az irányított, alapozó, alapvetően az első három évben megjelenő tárgyakra, amely a közös tudás gerincét adja, (2) az önálló, egyéni érdeklődésnek megfelelő, komplex munkát igénylő alapvetően az utolsó két tanévben megjelenőkre. Ismert, hogy a tanári szerepkör átalakult: „tudásátadó” helyett „értelmezővé” vált.

Az oktatók „új” feladata, hogy a hallgatók képesek legyenek a beáradó információk szelektálására, valamint azok komplex feladatban történő alkalmazására. Szintén a modern kor velejárója, hogy az informatika fejlődésével lépést kell tartania a Karnak és az oktatóknak egyaránt. Lényeges szempont a 24 kontaktóra/30kredit/hét szabály bevezetése az egyenletesebb terhelés érdekében.

A hallgatói terhelés képzésünk neuralgikus pontja, ezért a 30 munkaóra/kredit szabály folyamatos, kari szinten történő számonkérhető ellenőrzése elengedhetetlen. Fontos a kar számára egy olyan oktatásmódszertani fórum létrehozása, ahol a jó (módszertani) gyakorlatok, melyek az oktatók pedagógiai fejlődésének kézenfekvő eszközei lehetnek, bemutatásra kerülnek.

Az Oktatásmódszertan munkacsoport anyagában lehet többet erről olvasni.

A döntési javaslatok:

7/ A Kar úgy dönt, hogy az új tantervekben alkalmazza a heti átlagos (a 14 hetes szorgalmi időszakra vonatkozó) 24 kontaktóra/30 kredit általános szabályt.

8/ A Kar elvárja és a Jövő Alap pályázati rendszerében támogatja a tantervváltozáshoz kapcsolódó tananyagfejlesztést. A tananyagfejlesztés ütemezésénél figyelemmel kell lenni az oktatói leterheltségre.

9/ A Kar úgy dönt, hogy kapacitás/kompetencia tervezés során (oktatásmódszertani szempontból is) elkülönít (1) az alapvetően az osztatlan képzés mintatanterv szerinti

1-3 évében megjelenő tárgyakat, amelyek a közös alaptudás megszerzésére irányulnak és (2) az alapvetően az osztatlan képzés mintatanterv szerinti 4-5 évében megjelenő tárgyakat amelyeknél, a hallgatók érdeklődésüknek megfelelően választott összetett feladatokon dolgoznak. A programok integrált tehetséggondozást és szükség szerinti felzárkóztatást is tartalmazhatnak.

10/ A Kar úgy dönt, hogy a tantervfejlesztés, valamint a kapacitások és feladatok tervezése során a graduális képzések Kari stratégiában meghatározott önálló arculatát oktatásmódszertani szempontból is szem előtt tartja. A Kari Vezetés megvizsgálja új, az építészmérnök szakma egyes részterületeire fókuszáló MSc képzések indításának lehetőségét.

11/ A Kar fejleszteni kívánja a digitális oktatás módszereit és eszközeit, a képzés hagyományainak megőrzése mellett és azzal egyensúlyban, fejleszti a hallgatók informatikai képzését a karon megjelenő minden szakterületen belül, és megteremti az ezekhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket. Az átalakulás során tekintettel kell lenni a hosszútávú gazdasági fenntarthatóságra.

12/ A Kar úgy dönt, hogy a megújulást segítő, intenzív, gyakorlatorientált pedagógiai továbbképzési lehetőséget biztosít az oktatók számára a Jövő Alap keretein belül.

C) KOORDINÁCIÓ EREDMÉNYE

Az Építészmérnöki Kar Tanszékvezetői Értekezlete a 2019. március 20-i ülésén a döntési javaslatokat tárgyalta.

A Kari Oktatási Bizottság 2019. március 19-i ülésén az anyagot megismerte és kiegészítésekkel támogatta.

A Kari Gazdasági Bizottság 2019. március 21-i ülésén az anyagot megismerte és módosítási javaslatokkal támogatta.

A képzési szakbizottságok 2019. március 20-án, az Építészmérnöki Kar Doktori Iskoláinak vezetői és professzorai, továbbá az Építészmérnöki Kar közalkalmazottjai és Hallgatói Képviselőlete 2019. március 21-én tárgyalták az előterjesztést. Az előterjesztés a különféle fórumokon elhangzott javaslatok figyelembe vételével készült.

D) VÁRHATÓ HATÁSOK

A határozati javaslat a 2018. október 31-én meghozott „A Jövő Építészkar – ÉPKAR 2020” stratégiai tervezési munkafolyamatban megszületett, a kar missziójáról és a stratégia elveiről szóló döntésre épülve irányelveket fogalmaz meg az Építészmérnöki Kar fejlesztési stratégiájára.

E) VÁRHATÓ KÖLTSÉGGIHATÁSOK

Az előterjesztésnek közvetlen és közvetett költségkihatásai vannak, a döntési javaslatok a gazdasági egyensúly fenntartását is célozzák.

F) KAPCSOLÓDÁS MÁS ELŐTERJESZTÉSHEZ, SZAKMAI ANYAGHOZ

Az előterjesztés közvetlen előzménye az **„Alakítsuk együtt a jövőt! BME Építésztechnológiai Kar / 2020-2030 / Stratégiai keretek Az „ÉPKAR 2020 / Kari Jövő” 2. forduló Kari Tanács előterjesztés”** című, 2019. március 12-i vitaanyaga, továbbá szorosan kapcsolódik a 2019. március 27-i Kari Tanács **„Tájékoztató a Kari Jövő – Építésztechnológiai Kar 2020 3. fordulójáról”** című napirendi pontjához.

F) MELLÉKLETEK

-

II.

Határozati javaslat

A Kari Tanács úgy dönt, hogy

A Kar megújulásának irányelveiként az alábbiakat fogadja el.

- # 1/ A Kar őrizze meg a tanszéki struktúrára épülő munkaszervezési modelljét. Ebben a tanszékek megtartják szerepüket és felelősségüket az oktatás, a kutatás/alkotás, a projektek/pályázatok menedzselése, az anyagi erőforrások megszerzése és szétosztása, a kar munkatársi állományának megtartása/fejlesztése és a fizikai környezetének menedzselése területén, de a működtetés és közös ügyek képviselete mellett előre egyeztetett, kötelező módon hozzájárulnak a kari közös kapacitás fejlesztéséhez, a kar feladataihoz és stratégiai céljainak eléréséhez is. A Kari Vezetés részletesen vizsgálja meg egy tudásközpont létrehozásának feltételeit, és elemesse a forrásbevonást ösztönző, értékgyártó szolgáló megoldásokat. Ennek eredményéről még a következő félévben számoljon be a Kari Tanácsnak.
- # 2/ A Kar vezetése a doktori iskolákkal közösen dolgozza ki a képzéseinkhez illeszkedő tématerületenkénti hallgatói kiválósági program működési elvét és megvalósíthatóságának részleteit.
- # 3/ A kialakítandó tanterveket (kétciklusú és osztatlan, angol és magyar nyelvű egyaránt) a szakmaiság és a korszerűség határozza meg, valamint feleljenek meg a gazdasági egyensúly feltételeinek.
- # 4/ Kari felelősség az egyes szervezeti egységek bevonásával, azok kapacitásainak és feladatainak megállapítása, ezek folyamatos megújulását, hatékonyságát és fejlődését szolgáló elosztási rendszer kialakítása, monitorozása, és szükség esetén a beavatkozások megtétele. A tanszékek felelőssége a fenntartható működésre való törekvés a saját kereteiken belül.
- # 5/ A Kar felkér egy munkacsoportot, hogy dolgozza ki a karunk számára fontos egyes tevékenységek – például: alkotás, kutatás, oktatás, kari pályázatokkal és projekkel kapcsolatos tevékenységek, kari közös feladatok – teljesítménymérésének rendszerét és szükség szerint vonjon be külső szakmai szakértőt annak érdekében, hogy a mérési folyamatot a kar be tudja indítani 2019-ben.
- # 6/ A Kar felkér egy munkacsoportot a hallgatói kimenet méréssel és a kari alumni kapcsolatok gondozásával kapcsolatos folyamatok kidolgozására annak érdekében, hogy ezeket a kar be tudja indítani 2019-ben.

- # 7/ A Kar úgy dönt, hogy az új tantervekben alkalmazza a heti átlagos (a 14 hetes szorgalmi időszakra vonatkozva) 24 kontaktóra/30 kredit általános szabályt.
- # 8/ A Kar elvárja és a Jövő Alap pályázati rendszerében támogatja a tantervváltozáshoz kapcsolódó tananyagfejlesztést. A tananyagfejlesztés ütemezésénél figyelemmel kell lenni az oktatói leterheltségre.
- # 9/ A Kar úgy dönt, hogy kapacitás/kompetencia tervezés során (oktatásmódszertani szempontból is) elkülönít (1) az alapvetően az osztatlan képzés mintatanterv szerinti 1-3 évében megjelenő tárgyakat, amelyek a közös alaptudás megszerzésére irányulnak és (2) az alapvetően az osztatlan képzés mintatanterv szerinti 4-5 évében megjelenő tárgyakat amelyeknél, a hallgatók érdeklődésüknek megfelelően választott összetett feladatokon dolgoznak. A programok integrált tehetséggondozást és szükség szerinti felzárkóztatást is tartalmazhatnak.
- # 10/ A Kar úgy dönt, hogy a tantervfejlesztés, valamint a kapacitások és feladatok tervezése során a graduális képzések Kari stratégiában meghatározott önálló arculatát oktatásmódszertani szempontból is szem előtt tartja. A Kari Vezetés megvizsgálja új, az építészmérnök szakma egyes részterületeire fókuszáló MSc képzések indításának lehetőségét.
- # 11/ A Kar fejleszteni kívánja a digitális oktatás módszereit és eszközeit, a képzés hagyományainak megőrzése mellett és azzal egyensúlyban, fejleszti a hallgatók informatikai képzését a karon megjelenő minden szakterületen belül, és megteremt az ezekhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket. Az átalakulás során tekintettel kell lenni a hosszútávú gazdasági fenntarthatóságra.
- # 12/ A Kar úgy dönt, hogy a megújulást segítő, intenzív, gyakorlatorientált pedagógiai továbbképzési lehetőséget biztosít az oktatók számára a Jövő Alap keretein belül.

Felelős: Alföldi György DLA dékán

Hatályba lépés: azonnal

Kérem a tisztelt Kari Tanácsot az előterjesztés és a határozati javaslat elfogadására.

Budapest, 2019. március 25.

Alföldi György DLA

dékán